

N:o 7.

Af Herr Schönbeck: Om aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Majt rörande de med rektorsbefattningen vid Malmö högre elementarläroverk förenade inkomster.

Under sista årtiondet hafva statsmakterna beslutit om lönerog-
lering för militäre och ecklesiastike tjenstemän, för landtdomare och
äfvén delvis för tjenstemän inom andra grenar af förvaltningen. Ännu
återstår likväl mycket att utföra, innan en rättvis fördelning af löneför-
månér kan åstadkommas, så att aflöningen på en gång kommer att mot-
svara arbetet och den tjenstegrad, vid hvilken arbetet är fästadt. Un-
der tiden torde det kunna anses åligga hvarje riksdagsman att fästa
uppmärksamheten på sådana undantagsfall, som i hans ort och till följd
af gammal häfd åt en och annan tjensteman bereda jemförelsevis öfver-
drifvet höga löneförmånér. Det är på ett sådant förhållande jag vörd-
sammast tillåter mig att fästa Första Kammaréns uppmärksamhet.

Rektorn vid Malmö högre elementarläroverk är, så vidt jag har
mig bekant, den ende bland alla rektorer i riket, hvilken ännu som
indelningshafvare är i full besittning af sådana hemman och lägenheter,
hvilka af ålder varit anslagna till ett eller annat läroverk. Det torde
kunna antagas, att om dessa hemman icke lemnat en afkomst, motsva-
rande den för rektorer i allmänhet bestämda lön, hade bristen måst
fyllas genom statsanslag. Nu lemna de, som ock nedanføre skall visas,
ett flerdubbelt öfverskott, hvilket likväl icke hindrat att rektorn der,
som vid andra läroverk, åtnjuter fördelen af fri bostad m. m.

Enligt de jordeboksutdrag, som för mig varit tillgängliga, äro till
Malmö skola donerade sammanräknadt 6 $\frac{5}{6}$ mantal, belägna inom Oxie,
Frosta och Rönnebergs härad. Det har icke lyckats mig att vinna

kännedom om, hvilka arrendebelopp, som utgå från hemmanen i Oxie och Frosta härad. Deremot anser jag mig hafva erhållit tillförlitliga underättelser om de arrenden, hvilka utgå från $2\frac{11}{24}$ mantal af de nämnda skolhemmanen, belägna i Rönnebergs härad. Detta arrendebelopp uppgår till 384 tunnor 12 kappar, $\frac{1}{3}$ af hvardera sädesslaget, råg, korn och hafre. Lösningsspriset för förra året, något lägre än närmast föregående år, var 15 kronor per tunna, uppgående för dessa $2\frac{11}{24}$ mantal till 5,765 kronor.

Under antagande, att ett efter hemmantal jemförligt arrende utgår af de i Oxie och Frosta härad belägna skolhemman, har rektor i Malmö för 1875 i arrende af $6\frac{5}{6}$ mantal uppburit 16,024 kronor 75 öre. Af taxeringskomitén i Malmö har rektorn för samma år efter andra artikeln påförts bevillning för inkomst af 2,000 kronor, dem han som löneförmån innehar utöfver det ofvanföre upptagna arrendet, och, under den förutsättning som förut afgifvits, har han således för 1875 i rundt tal haft en löneinkomst af 18,000 kronor.

Det uppgifves, att under den tid då Aug. v. Hartmans'dorff var statssekreterare för ecklesiastik-ärendena, blef det i administrativ väg föreskrifvet, att rektorn, i Malmö skulle åtnjuta samma löneförmåner som andra rektorer, och arrendet för skolhemmanen ingå till statsverket. På derom af Malmö stad gjord underdånig framställning blef emellertid det nämnda beslutet upphäfdt, och från den tiden har rektorn, utan något afdrag, åtnjutit de arrenden, som utgått af samtliga skolhemmanen. Dessa arrenden äro, åtminstone af de hemman som äro belägna inom Rönnebergs härad, jemförelsevis ganska låga och kunna icke ens anses uppgå till $\frac{2}{3}$ af det belopp, som vid tjugooåriga arrenden betingas för jemförlig jord i den orten.

Utan att på något sätt här vilja ifrågasätta Malmö stads rätt att för sitt skolväsende tillgodogöra sig fördelarne af det öfverskott, som utöfver en vanlig rektorslön kan uppkomma af de arrenden, som af skolhemmanen utgå, fördristar jag mig hysa den öfvertygelse, att det aldrig kunnat vara en donators afsigt att åt läraren vid Malmö skola bereda löneförmåner, hvilka, sådana de redan för närvarande uppbäras, äro jemförliga med de inkomster, som blifvit bestämda åt rikets högsta embetsmän och som i en närbelägen framtid antagligen komma att uppgå $\frac{1}{3}$ högre, möjligen derutöfver. Hvad läraren vid Malmö skola — så benämndes den ende dervarande läraren då donationen tillkom — hade åt sig uppdraget att utföra eller för undervisningen påkosta, lärar numera icke kunna utrönas. Må hända skulle han, utöfver den undervisning han meddelade, bereda husrum och kost m. m. åt sina elever, så-

som förhållandet under medeltiden lär hafva varit vid en och annan stadsskola. Hvad som nu åligger rektorn vid Malmö högre elementarläroverk är icke något annat eller något mera, än hvad som utföres af de öfriga rektorerna vid dylika läroverk, och löneförmånerna böra därför för honom vara desamma som för dessa. Jag vågar därför vördsamast föreslå:

att Riksdagen ville i underdånighet hos Kongl. Maj:t göra framställning derom, att Kongl. Maj:t täcktes infordra uppgift om beloppet af de arrenden, som ingå till rektor i Malmö af de till skolan donerade hemman, äfvensom de handlingar, hvarpå rektor grundar sin rätt, att dessa arrenden uppbära, samt derefter, särskildt om nytt förordnande att rektorstjensten förestå under tiden skulle förekomma, i nåder fatta det beslut, hvartill utredda förhållanden kunna föranleda.

Stockholm den 26 Januari 1876.

H. Schönbeck.

N:o 8.

Af Herr Croneborg: Angående aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om meddelande af förändrade föreskrifter rörande s. k. arbetsbetygs utfärdande.

I samma mån under senare tider tillfälle till arbetsförtjenst ökats genom de i olika delar af landet pågående större arbetsföretagen, har den del af befolkningen, som, utvandrande från hemorten, uppsöker dylik